

**WOJEWODA
ŚWIĘTOKRZYSKI**

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w Kielcach
Oddział Obsługi Klienta

Wysł.
dnia **09. 05. 2024**

L.dz..... Ilość zał.....
Podpis.....

Kielce, dnia 7 maja 2024 r.

PSZ.IV.9514.3.2024

**Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej
Styków, ul. Świętokrzyska 125
27-230 Brody**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 30 ust. 3b ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 44) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 14 października 2023 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2023 r., poz. 2283), jak również art. 16 ust. 2 ustawy z 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2020, poz. 224 ze zm.) w dniach 14, 15, 16, 26 lutego 2024 r. oraz 12 i 13 marca 2024 r. w Powiatowym Zakładzie Aktywności Zawodowej, ul. Świętokrzyska 125, Styków, 27-230 Brody została przeprowadzona kontrola problemowa.

Kontrolę przeprowadziły:

- ✓ Ewa Kasperkiewicz - inspektor wojewódzki, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr 89/2024;
- ✓ Ewelina Sornat - inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu kontrolującego, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr 90/2024.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie ww. upoważnień wydanych w dniu 13 lutego 2024 r., następnie przedłużonych na dzień 12 i 13 marca 2024 r. przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego z up. Wojewody Świętokrzyskiego oraz na podstawie programu kontroli.

Zgodnie z § 16 ust. 1 ww. rozporządzenia, w przypadku stwierdzenia w wyniku kontroli nieprawidłowości lub naruszeń prawa w zakresie przedmiotu kontroli, organ upoważniony do

kontroli, niezwłocznie po podpisaniu protokołu kontroli, sporządza wystąpienie pokontrolne, które przekazuje kontrolowanemu.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą:

Badanie prawidłowości tworzenia i wykorzystywania środków zakładowego funduszu aktywności zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2024, poz. 44) oraz rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie zakładów aktywności zawodowej (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r., poz. 1934 ze zm.) w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia przeprowadzania kontroli.

Wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Ustalenia z kontroli zawarte zostały w sporządzonym protokole.

W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości:

1. Uchybienia w dokumentacji dotyczącej wydatkowania środków zakładowego funduszu aktywności.

Analiza dokumentacji dotyczącej wydatkowania środków zakładowego funduszu aktywności w PZAZ Styków wykazała następujące uchybienia:

- wydatki opłacone omyłkowo z zakładowego funduszu aktywności. Zgodnie z oświadczeniem Dyrektora PZAZ, powyższe wynikało z omyłkowo opłaconych faktur z konta zakładowego funduszu aktywności oraz zmiany konta bankowego jednego z pracowników. Poniesione omyłkowo wydatki zostały zwrócone na konto zakładowego funduszu aktywności,
- w regulaminie zakładowego funduszu aktywności brak było szczegółowych zasad wydatkowania środków zfa. Dyrektor jednostki przedstawiła obowiązujący w PZAZ dokument o nazwie „Ustalenia zespołu programowego dotyczące udzielania pomocy finansowej ze środków zfa na rok 2019”. W „Ustaleniach zespołu programowego...” nie określono wszystkich zasad stosowanych w przyznawaniu świadczeń z zfa. Brak było m.in. szczegółowych zasad finansowania pomocy w zaspokajaniu innych potrzeb socjalnych lub związanych z rehabilitacją społeczną uprawnionych osób niepełnosprawnych, m.in. wydatków ponoszonych na dojazdy na wizyty lekarskie, wyroby medyczne, zabiegi chirurgiczne. W dokumencie była mowa o pomocy finansowej w związku z wydatkami poniesionymi na leczenie, gdzie dofinansowanie określono na 20%, natomiast nie zawarto informacji o refundacji kosztów środków medycznych. Ponadto, w pkt 12 „Ustalenia zespołu...” określono: „Ze względu na ograniczone środki, osoby zatrudnione na zastępstwo składające podanie lub wnioski mogą nie otrzymać dofinansowania bądź pożyczki”. Jest to

niezgodne z rozporządzeniem w sprawie zaz, gdyż w katalogu wydatków nie zastosowano ograniczeń w ww. kwestii,

- brak jednolitej metody sposobu zaokrąglania kwot przyznanych świadczeń wyliczanych procentowo od kwoty poniesionych wydatków, w ww. dokumentach nie określono metodyki,
- w przypadku świadczenia przyznanego z zfa panu [] na zakup leków, zespół programowy przyznał kwotę 310 zł zaokrąglając wartość 20% z kwoty 1551 zł (dotyczy wniosku 50/2022). Po analizie faktur potwierdzających dokonanie przez ww. pracownika zakupów, stwierdzono, że faktury potwierdzają wydatkowanie kwoty w wysokości 1035,93 zł. Wobec powyższego wysokość przyznanej kwoty (310 zł) nie była zgodna z wytycznymi zawartymi w „Ustaleniach zespołu programowego...” Należy nadmienić, że część dokumentacji dotyczącej pana [] znajdująca się w aktach kontroli nie była kompletna, m.in.: zestawienia odpłatności za zakupy, specyfikacja odpłatności dla pozycji refundowanych. W dokumentach tych brak było informacji o sprzedawcy i jego podpisu,
- analiza dowodów poniesionych wydatków (faktur) na zakup leków wykazała, że pracodawca do ogólnej kwoty poniesionych kosztów za leki doliczał również suplementy diety, wyroby medyczne. Zasada przyznawania tych świadczeń odbiegała od warunków określonych w „Ustaleniach zespołu programowego...”,
- w przypadku refundacji kosztów dojazdu do lekarza, zespół programowy przyznawał część kwoty wnioskowanej (np. 80 zł przy wnioskowanej kwocie 100 zł). Podobnie było z zabiegiem chirurgicznym, gdzie przyznano kwotę 20% poniesionych kosztów. Zarówno w regulaminie jak również w *Ustaleniach zespołu programowego* brak było zasad szczegółowych w tym zakresie. Nie okazano również dowodów poniesionych wydatków na dojazdy do lekarzy.

Zalecenie:

- ✓ Zobowiązuje się organizatora PZAZ-u do wprowadzenia odniesienia w regulaminie zakładowego funduszu aktywności do dokumentu/ załącznika ustalającego szczegółowe zasady wydatkowania środków zfa lub wprowadzenia tych zasad do treści regulaminu zfa;
- ✓ Zobowiązuje się organizatora PZAZ- u do uszczegółowienia zasad refundacji wydatków poniesionych z zakładowego funduszu aktywności, w tym m.in.:
 - doprecyzowania /wprowadzenia zasad finansowania pomocy w zaspokajaniu innych potrzeb socjalnych lub związanych z rehabilitacją społeczną uprawnionych osób niepełnosprawnych, m.in. wydatków ponoszonych na dojazdy na wizyty lekarskie, wyroby medyczne, suplementy diety, zabiegi chirurgiczne, i inne wydatki poniesione w ramach §15 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia w sprawie zaz,

- wprowadzenia zasad refundacji wydatków poniesionych na środki medyczne, o których mowa w §15 ust. 1 pkt 11 rozporządzenia w sprawie zaz,
 - wyeliminowania ograniczeń związanych z dofinansowaniem wydatków lub udzielaniem pożyczek ze środków zfa dla osób zatrudnionych „na zastępstwo”,
 - w przypadku stosowania zaokrągleń kwot przyznanych świadczeń wyliczanych procentowo od kwoty poniesionych wydatków, należy wprowadzić metodykę sposobu postępowania,
 - doprecyzowania zasad dotyczących refundacji leków, mając na uwadze fakt, że faktury przedstawiane przez wnioskodawców zawierają oprócz leków również suplementy diety, wyroby medyczne, środki medyczne, inne produkty apteczne, wobec powyższego w szczegółowych zasadach wydatkowania środków na te cele należy wyraźnie wydzielić poszczególne kategorie wydatków. Istotnym jest fakt, że są to kategorie wydatków, które powinny zostać zaewidencjonowane w innych kategoriach, mianowicie §15 ust. 1 pkt 11 mówi o możliwości refundacji zakupu wyłącznie leków i innych niezbędnych środków medycznych dla osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, o których mowa w §2 ust 2 pkt 7 rozporządzenia w sprawie zaz. Wobec powyższego każdy wydatek zawarty w fakturze powinien być indywidualnie przydzielony do danej kategorii wydatków, aby w konsekwencji został odpowiednio zaewidencjonowany oraz aby została w stosunku do tego wydatku zastosowana odpowiednia szczegółowa zasada refundacji zgodna z zasadą wprowadzoną do regulaminu/załącznika zakładowego funduszu aktywności;
- ✓ Zobowiązuje się Dyrektora PZAZ do przestrzegania w każdym przypadku wprowadzonych szczegółowych zasad wydatkowania środków zakładowego funduszu aktywności oraz o zwracanie uwagi na wydatki, które podlegają refundacji przez inne jednostki, np. NFZ, DPS w celu uniknięcia podwójnego dofinansowania;
 - ✓ W dalszej działalności zobowiązuje się Dyrektora PZAZ-u w Stykowie do wyeliminowania pomyłek związanych z wydatkowaniem i zasilaniem rachunku zakładowego funduszu aktywności, bowiem tworzenie i wydatkowanie zakładowego funduszu aktywności zostało szczegółowo określone w § 14 oraz §15 rozporządzenia w sprawie zakładów aktywności zawodowej;
 - ✓ W dalszej działalności zobowiązuje się Dyrektora PZAZ-u w Stykowie do gromadzenia dokumentów potwierdzających wydatki poniesione na dojazdy na wizyty lekarskie;
 - ✓ Zobowiązuje się Dyrektora PZAZ-u w Stykowie do przedstawienia w tut. Urzędzie w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego dokumentacji potwierdzającej wykonanie ww. zaleceń;

- ✓ Zobowiązuje się Dyrektora PZAZ-u w Stykowie do przedstawienia w tut. Urzędzie w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego wyjaśnienia dotyczącego przyznanego świadczenia panu [] na zakup leków w kwocie 310 zł (dotyczy wniosku 50/2022) z uwagi na niezgodności, które zostały szczegółowo opisane w protokole kontroli;
- ✓ Zobowiązuje się zespół programowy PZAZ w Stykowie, aby dołożył większej staranności i rzetelności przy weryfikacji wniosków o przyznanie świadczenia z zfa.

2. Pomyłki i braki w dokumentacji dotyczącej wydatkowania środków uzyskanych ze sprzedaży wyrobów lub usług pochodzących z działalności wytwórczej lub usługowej.

W trakcie czynności kontrolnych w dokumentach dotyczących wydatkowania środków uzyskanych ze sprzedaży wyrobów lub usług pochodzących z działalności wytwórczej lub usługowej stwierdzono następujące pomyłki i braki:

- w zestawieniu tabelarycznym „Materiały, energia, usługi materialne i niematerialne 2022” stwierdzono pomyłki dotyczące kwalifikacji wydatku. W rubryce zawierającej informację o rodzaju kosztu w odniesieniu do wydatków podlegających szczegółowej analizie, podano błędną podstawę prawną, mianowicie „§8.1 ust 5”) z oznaczeniem, że dotyczą usług materialnych, materiałów, usług niematerialnych, natomiast podstawa prawna dot. kosztów działalności wytwórczej lub usługowej zakładu realizowanej przez osoby niepełnosprawne finansowanych ze sprzedaży wyrobów lub usług (materiały, energia, usługi materialne i usługi niematerialne, niezbędne do prowadzenia działalności wytwórczej i usługowej) zawarta została w §8 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia w sprawie zaz,

- faktura VAT nr S324/F000898/11/2022 wystawiona przez [] z 17.11.2022 r. na kwotę 1798,97 zł nie zawierała informacji

świadczącej o tym, że udział w ponoszonych kosztach posiada Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej, została bowiem wystawiona na organizatora PZAZ-u, tj. Powiat Starachowicki.

W dniu 15.04.2024 r. do Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach wpłynęła uwierzytelniona kserokopia ww. faktury, w której została wprowadzona dodatkowa informacja w zakresie odbiorcy towaru, tj. jako odbiorcę wskazano Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej, informacje potwierdził sprzedawca, tj. []

Zalecenie:

Zobowiązuje się dyrektora PZAZ-u do przedstawienia w tut. Urzędzie w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego wyjaśnienia dot. błędnej podstawy prawnej kwalifikacji wydatkowanych środków uzyskanych ze sprzedaży wyrobów lub usług pochodzących z działalności wytwórczej lub usługowej, bowiem podstawa prawna zawarta

w dokumentacji kontrolnej odnosi się do innego rodzaju wydatków, mianowicie takich, które mogą być finansowane w ramach kosztów działania zakładu ze środków PFRON. W dalszej działalności należy stosować prawidłową podstawę prawną kwalifikacji wydatkowanych środków.

Natomiast, w związku z przedstawieniem uzupełnionej faktury VAT nr S324/F000898/11/2022 odstąpiono od wydania zalecenia w tym zakresie. Należy jednak nadmienić, że w odniesieniu do ponoszonych wydatków w ramach §8 ust. 2 cyt. rozporządzenia w sprawie zakładów aktywności zawodowej, istotne jest, aby w dokumentach potwierdzających poniesione wydatki ujęty był zakład aktywności zawodowej (nabywca, odbiorca) w celu potwierdzenia przeznaczenia danego wydatku zgodnie z ww. przepisem prawa. Są to bowiem koszty działalności wytwórczej lub usługowej zakładu realizowanej przez osoby niepełnosprawne zaliczone do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

3. Nieaktualny regulamin zakładowego funduszu aktywności.

Zgodnie z § 16 ust. 1 cyt. rozporządzenia organizator opracowuje i zatwierdza regulamin zakładowego funduszu aktywności określający w szczególności tryb i zasady przeznaczania środków tego funduszu na wydatki, o których mowa w § 15. W trakcie kontroli dyrektor PZAZ-u okazała uchwałę nr 58/2021 Zarządu Powiatu w Starachowicach z dnia 15 czerwca 2021 oraz uchwałę nr 15/2024 Zarządu Powiatu w Starachowicach z dnia 1 lutego 2024 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Zakładowego Funduszu Aktywności Zawodowej Powiatowego Zakładu Aktywności Zawodowej w Stykowie. Regulamin został opracowany i zatwierdzony przez organizatora. W § 6 regulaminu jako osoby uprawnione do otrzymania pomocy z funduszu zostali wymienieni pracownicy niepełnosprawni, spoza pracowników personelu zakładu, zatrudnione w zakładzie. Definicja ta pozostaje w sprzeczności z definicją dot. osób, które według rozporządzenia w spr. zakładów aktywności zawodowej mogą być świadczeniobiorcami funduszu aktywności.

Zalecenie:

Zobowiązuje się kierownika ZAZ-u do przedstawienia w tut. Urzędzie w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego aktualnego regulaminu zakładowego funduszu aktywności.

4. Nieprawidłowa klasyfikacja wydatków w ewidencji środków zakładowego funduszu aktywności.

W trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych w dokumentacji dotyczącej ewidencjonowania środków zakładowego funduszu aktywności stwierdzono, że część wydatków poniesionych z zakładowego funduszu aktywności zostało nieprawidłowo sklasyfikowane w ewidencji tych środków, tj. zostały nieodpowiednio przypisane do podstawy prawnej poniesionych kosztów.

Nieścisłości dotyczyły świadczenia pomocy opiekunów w rekreacji i uczestnictwie osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym (podstawa prawna wydatkowania § 15 ust. 1 pkt 14 cyt. rozporządzenia), które błędnie zakwalifikowano do rekreacji i uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym (podstawa prawna wydatkowania § 15 ust. 1 pkt 8 cyt. rozporządzenia).

Zalecenie:

Zobowiązuje się organizatora ZAZ-u do prowadzenia ewidencji środków zakładowego funduszu aktywności zawodowej w sposób prawidłowy, tj. do klasyfikowania wydatków zgodnie z katalogiem ujętym w treści § 15 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zaz. Ponadto należy mieć na uwadze, że zgodnie z § 15 ust. 2 ww. rozporządzenia pomoc, o której mowa w ust. 1 pkt 4 i 6–11, może być udzielana w formie pomocy bezzwrotnej lub w formie nieoprocentowanej pożyczki oraz zakupów bezpośrednich. Wobec powyższego informacja o formie udzielonej pomocy powinna zostać zawarta w ewidencji środków zakładowego funduszu aktywności.

5. Brak dokumentów dot. wartości podatku od nieruchomości położonej pod adresem Kałków- Godów 84a, 27-225 Pawłów.

Dokumenty przedstawione podczas kontroli wskazują, że zarówno za rok 2021 jak i 2022 prowadzący zakład aktywności zawodowej w ustawowym terminie nie przekazał środków uzyskanych z tytułu zwolnień, o których mowa w art. 31 ust. 1 pkt 1a ww. ustawy co stanowi naruszenie dyspozycji wynikającej z art. 31 ust 4 cyt. ustawy, zgodnie z którą prowadzący zakład aktywności zawodowej przekazuje środki uzyskane z tytułu zwolnień, o których mowa w ust. 1, oraz wpływy z dochodu związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej na zakładowy fundusz aktywności. W trakcie kontroli nie przedstawiono dokumentacji dot. ww. lat, odnoszącej się do nieruchomości zlokalizowanej w Kałkowie - Godowie 84a, 27-225 Pawłów. Poinformowano kontrolujących, że zakład nie jest w posiadaniu dokumentów zawierających dane o wysokości kwoty należnych podatków za okres kontrolny a dot. adresu w Kałowie Godowie 84a.

Zalecenie:

W związku z powyższym należy przedstawić w tut. Urzędzie w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego dokumenty wykazujące kwoty zwolnień z podatków /od nieruchomości, rolnego, leśnego/ za rok 2021 oraz 2022 (dot. adresu: Kałków-Godów 84a, 27-225 Pawłów), a także dokumenty potwierdzające przekazanie ww. zwolnień z podatków na zakładowy fundusz aktywności.

W opinii Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych *inne zwolnienia podatkowe dotyczące np. działalności pożytku publicznego organizatora nie mają zastosowania do zakładów aktywności zawodowej, które są wyodrębnionymi organizacyjnie i finansowo od organizatora jednostkami, których celem jest rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych. W tym celu*

ustawodawca wyposażył te zakłady w narzędzie wspierające ten proces, jakim jest zakładowy fundusz aktywności, zapewniając wpływy na ten fundusz pochodzące m. in. ze zwolnień z podatków.

Zgodnie z art. 29 ust. 3a¹ w przypadku wydatkowania zakładowego funduszu aktywności niezgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 29 ust. 4 albo w razie nieprzekazania środków zakładowego funduszu aktywności na wyodrębniony rachunek bankowy tego funduszu w terminie do dnia 15 lipca roku następującego po roku uzyskania tych środków pracodawca jest obowiązany do dokonania:

1) zwrotu 100% kwoty tych środków na zakładowy fundusz aktywności oraz

2) wpłaty w wysokości 30% tych środków na Fundusz – w terminie do 20. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło ujawnienie wydatkowania zakładowego funduszu aktywności niezgodnie z przepisami lub niedotrzymania terminu do przekazania środków zakładowego funduszu aktywności na wyodrębniony rachunek bankowy

3a² wpłata, o której mowa w ust. 3a¹ pkt 2 nie obciąża zakładowego funduszu aktywności.

3a³ środki zakładowego funduszu aktywności nie podlegają egzekucji sądowej ani administracyjnej oraz nie mogą być obciążane w jakikolwiek sposób, z wyjątkiem wydatkowania środków tego funduszu w sposób określony w akcie wykonawczym wydanym na podstawie art. 29 ust. 4.

6. Nieprawidłowe tworzenie zakładowego funduszu aktywności.

Zgodnie z §14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zakładów aktywności zawodowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1934) zakładowy fundusz aktywności tworzy się ze środków, o których mowa w art. 31 ust. 4 ustawy o rehabilitacji oraz art. 38 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1128, 1163, 1243, 1551, 1574 i 1834), oraz z odsetek od środków zgromadzonych na rachunku zakładowego funduszu aktywności. Na podstawie rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 listopada 2023 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zakładów aktywności zawodowej (Dz. U. z 2023 r, poz. 2526) od dnia 1 grudnia 2023 r. treść §14 ust. 1 otrzymała brzmienie: zakładowy fundusz aktywności tworzy się ze środków, o których mowa w art. 31 ust. 4 i art. 33b ust. 1 ustawy oraz art. 38 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2647, z późn. zm.), oraz z odsetek od środków zgromadzonych na rachunku zakładowego funduszu aktywności. W trakcie kontroli dyrektor PZAZ oświadczyła, że prowadzący zakład aktywności zawodowej tworzy zakładowy fundusz aktywności ze środków, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 29 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz gromadzi środki zakładowego funduszu

aktywności na wyodrębnionym rachunku bankowym tego funduszu. Ponadto dyrektor PZAZ oświadczyła, że w 2022 r. na Zakładowy Fundusz Aktywności Zawodowej wpłynęły dochody ze środków pochodzących z zaliczek na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych – pracowników PZAZ w Stykowie. Identyczne oświadczenie dotyczy roku 2023. Dodatkowo z oświadczenia wynika, że w 2023 r. zakład pozyskał odsetki na rachunku bankowym ZFAZ, które zasiliły rachunek ZFAZ.

Stosownie do art. 31 ust. 4 ustawy o rehabilitacji prowadzący zakład aktywności zawodowej przekazuje środki uzyskane z tytułu zwolnień, o których mowa w ust. 1, oraz wpływy z dochodu związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej na zakładowy fundusz aktywności. Zgodnie z art. 31 ust. 1 ww. ustawy prowadzący zakład pracy chronionej spełniający warunek, o którym mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 lit. b, lub zakład aktywności zawodowej w stosunku do tego zakładu jest zwolniony z:

1) podatków, z zastrzeżeniem ust. 2, z tym że:

- a) z podatków od nieruchomości, rolnego i leśnego - na zasadach określonych w przepisach odrębnych,
- b) z podatku od czynności cywilnoprawnych - jeżeli czynność przez niego dokonana pozostaje w bezpośrednim związku z prowadzeniem zakładu;

2) opłat, z wyjątkiem opłaty skarbowej i opłat o charakterze sankcyjnym.

Dyrektor zakładu złożyła oświadczenie, tj.: *organizator PZAZ w Stykowie nie przekazuje kwoty zwolnienia z podatku od nieruchomości ze względu na to iż nieruchomość, na której znajduje się zakład należy do Gminy Brody i to gmina uzyskuje zwrot środków z PFRON z tytułu tego zwolnienia. PZAZ w Stykowie tym samym nie jest zobowiązany do płacenia a tym samym do zwolnienia z podatku rolnego i leśnego. W powyższym oświadczeniu informuje również, że nie wystąpiły żadne czynności cywilnoprawne oraz opłaty od których wystąpiłby podatek i zakład mógł by być zwolniony z ich płacenia oraz, że PZAZ w Stykowie nie jest zobowiązany do płacenia a tym samym do zwolnienia z podatku rolnego i leśnego. Wyjaśnienie to dotyczyło roku 2022 i 2023. Wobec powyższego stwierdzono, że PZAZ w Stykowie nieprawidłowo tworzy zfa, gdyż nie przekazuje środków uzyskanych ze zwolnień pochodzących z podatku od nieruchomości na rachunek tego funduszu.*

Zalecenie:

Zobowiązuje się prowadzącego zakład aktywności zawodowej, aby w sposób prawidłowy, zgodny z ustawą o rehabilitacji i rozporządzenia w spr. zakładów aktywności zawodowej, tworzył zakładowy fundusz aktywności.

7. Nieprzekazanie środków uzyskanych z tytułu zwolnień z podatków, o których mowa w art. 31 ust. 1 pkt 1a ustawy o rehabilitacji (...) na wyodrębniony rachunek zakładowego funduszu aktywności za rok 2021 i 2022.

Analiza dokumentacji kontrolnej wykazała, że zarówno za rok 2021 jak i 2022 prowadzący zakład aktywności zawodowej w ustawowym terminie nie przekazał środków uzyskanych z tytułu zwolnień, o których mowa w art. 31 ust. 1 pkt 1a ww. ustawy co stanowi naruszenie dyspozycji wynikającej z art. 31 ust 4 cyt. ustawy, zgodnie z którą prowadzący zakład aktywności zawodowej przekazuje środki uzyskane z tytułu zwolnień, o których mowa w ust. 1, oraz wpływy z dochodu związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej na zakładowy fundusz aktywności.

W trakcie kontroli przedstawiono deklaracje na podatek od nieruchomości za rok 2021, 2022 i 2023 dot. nieruchomości zlokalizowanej pod adresem: ul. Świętokrzyska 125, 27-230 Brody.

Nie okazano dokumentacji dot. ww. lat dotyczącej nieruchomości zlokalizowanej w Kałkowie - Godowie 84a, 27-225 Pawłów. Z przedstawionych danych i wyliczeń dyrektora zakładu wynika, że za rok 2021 (dot. adresu siedziby) suma podatku od nieruchomości (budynki, budowle, grunty) wyniosła 24 874,60 zł, natomiast za rok 2022 suma ta wyniosła 26 178,20 zł. Powyższe wyliczenia nie uwzględniają adresu w Kałkowie - Godowie. Wykazane kwoty powinny zgodnie z ustawą o rehabilitacji zasilić rachunek zfa. Dyrektorka PZAZ przedstawiła również deklaracje za rok 2023 (dot. adresu siedziby). Z wyliczeń wynika, że kwota zwolnienia w wysokości 26 178,20 zł do 15 lipca 2024 r. powinna zasilić rachunek zfa.

Zalecenie:

W związku z powyższym należy przedstawić w tut. Urzędzie w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego dokumenty zawierające wykaz kwot zwolnienia z podatku od nieruchomości za rok 2021 i 2022 (dot. adresu: Kałków-Godów 84a), a także dokumentów potwierdzających przekazanie ww. zwolnienia z podatku na zakładowy fundusz aktywności oraz przekazania zwolnienia dot. adresu siedziby na rachunek tego funduszu.

Powyższe stanowisko dot. przekazania zwolnienia z podatku od nieruchomości na rachunek zfa zostało wyrażone w opinii Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych (znak: BON-I.42300.39.2022.AR, wpływ do tut. Urzędu w dniu 23.08.2022 r.):

„Zgodnie z art. 31 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 573, z późn. zm.) zakład aktywności zawodowej w stosunku do tego zakładu jest zwolniony między innymi z podatku od nieruchomości. Organizator jest zobowiązany do przekazywania na rachunek zakładowego funduszu aktywności kwoty stanowiącej równowartość tego zwolnienia. Zasady udzielania zwolnienia od podatku od nieruchomości zostały określone w art. 7

ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1452 i 1512), gdzie wskazano że z podatku od nieruchomości zwalnia się też zakłady aktywności zawodowej w zakresie przedmiotów opodatkowania zgłoszonych wojewodzie, jeżeli zgłoszenie zostało potwierdzone decyzją w sprawie przyznania statusu zakładu aktywności zawodowej albo zaświadczeniem – zajętych na prowadzenie tego zakładu. W opinii Biura inne zwolnienia podatkowe dotyczące np. działalności pożytku publicznego organizatora nie mają zastosowania do zakładów aktywności zawodowej, które są wyodrębnionymi organizacyjnie i finansowo od organizatora jednostkami, których celem jest rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych. W tym celu ustawodawca wyposażył te zakłady w narzędzie wspierające ten proces, jakim jest zakładowy fundusz aktywności, zapewniając wpływy na ten fundusz pochodzące m.in. ze zwolnień z podatków.”

Ponadto informuję, że: zgodnie z art. 29 ust. 3a¹ w przypadku wydatkowania zakładowego funduszu aktywności niezgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 29 ust. 4 albo w razie nieprzekazania środków zakładowego funduszu aktywności na wyodrębniony rachunek bankowy tego funduszu w terminie do dnia 15 lipca roku następującego po roku uzyskania tych środków pracodawca jest obowiązany do dokonania:

- 1) zwrotu 100% kwoty tych środków na zakładowy fundusz aktywności oraz
 - 2) wpłaty w wysokości 30% tych środków na Fundusz – w terminie do 20. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło ujawnienie wydatkowania zakładowego funduszu aktywności niezgodnie z przepisami lub niedotrzymania terminu do przekazania środków zakładowego funduszu aktywności na wyodrębniony rachunek bankowy
- 3a² wpłata, o której mowa w ust. 3a¹ pkt 2 nie obciąża zakładowego funduszu aktywności.
3a³ środki zakładowego funduszu aktywności nie podlegają egzekucji sądowej ani administracyjnej oraz nie mogą być obciążane w jakikolwiek sposób, z wyjątkiem wydatkowania środków tego funduszu w sposób określony w akcie wykonawczym wydanym na podstawie art. 29 ust. 4.

8. Nieprawidłowe wyliczenie dochodu oraz nieterminowe przekazanie dochodu uzyskanego z działalności gospodarczej za rok 2022 na zfa.

Analiza akt kontroli wykazała, że dochód z prowadzonej działalności za rok 2022 nie został przekazany na rachunek zfa w ustawowym terminie. Dochód przekazano z opóźnieniem, w kilku transzach w kwocie 70 516, 14 zł (w dniach 3.08.2023 r. kwota 10 000 zł, 1.09.2023 r. kwota 20 000 zł, 11.10.2023 r. kwota 20 000 zł, 7.12.2023 r. kwota 20 516,14 zł). W sumie jako dochód z działalności za rok 2022 przekazano na rachunek zfa kwotę w wysokości 70 516, 14 zł.

Z wyjaśnień dyrektora zakładu wynika, że *policzono zysk z całej działalności zakładu, a nie z działalności gospodarczej. Za 2022 r. zakład powinien przekazać kwotę 18 978,59 zł która*

wynika z zysku osiągniętego z działalności gospodarczej zakładu (przychody w kwocie 1 266 931,20 zł minus poniesione koszty na działalność gospodarczą 1 247 952,61 zł równa się 18 978,59 zł - zysk.). Nadpłaconą kwotę zakład rozliczy przy wyliczaniu zysku z działalności gospodarczej za rok 2023. Analiza dokumentów wykazała zatem, że kwota właściwa uzyskanego dochodu za rok 2022 wyniosła 18 978,59 zł i została przekazana na rachunek zfa z pominięciem ustawowego terminu.

Zalecenie

W dalszej działalności zobowiązuje się prowadzącego zakład do prawidłowego wyliczania dochodu oraz do terminowego przekazania tego dochodu na rachunek zfa.

Zgodnie z art. 29 ust. 3a¹ w przypadku wydatkowania zakładowego funduszu aktywności niezgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 29 ust. 4 albo w razie nieprzekazania rodków zakładowego funduszu aktywności na wyodrębniony rachunek bankowy tego funduszu w terminie do dnia 15 lipca roku następującego po roku uzyskania tych środków pracodawca jest obowiązany do dokonania:

- 1) zwrotu 100% kwoty tych środków na zakładowy fundusz aktywności oraz
 - 2) wpłaty w wysokości 30% tych środków na Fundusz – w terminie do 20. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło ujawnienie wydatkowania zakładowego funduszu aktywności niezgodnie z przepisami lub niedotrzymania terminu do przekazania środków zakładowego funduszu aktywności na wyodrębniony rachunek bankowy
- 3a² wpłata, o której mowa w ust. 3a¹ pkt 2 nie obciąża zakładowego funduszu aktywności.
- 3a³ środki zakładowego funduszu aktywności nie podlegają egzekucji sądowej ani administracyjnej oraz nie mogą być obciążane w jakikolwiek sposób, z wyjątkiem wydatkowania środków tego funduszu w sposób określony w akcie wykonawczym wydanym na podstawie art. 29 ust. 4.

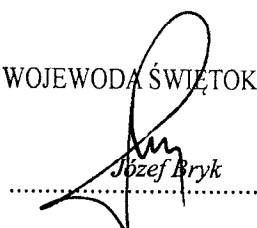
W związku z faktem, iż niektóre ze stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości mogą wskazywać na konieczność podjęcia - w oparciu o art. 29 ust 3a¹ pkt 2 ustawy o rehabilitacji, działań przez inny właściwy organ, na postawie §17 ust. 4 rozporządzenia w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli (...) informuję Państwa, że niniejsze wystąpienie pokontrolne zostanie przekazane Państwowemu Funduszowi Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - do wiadomości i ewentualnego dalszego wykorzystania służbowego.

Jednocześnie informuję, że wyniki niniejszej kontroli zostaną przekazane także do wiadomości Samorządu Województwa Świętokrzyskiego, który (zgodnie z art. 29 ust. 3 ustawy) współfinansuje m.in. koszty działania zakładu aktywności zawodowej.

Kierownik podmiotu kontrolowanego zobowiązany jest zawiadomić organ upoważniony do kontroli o sposobie wykorzystania uwag i wykonania zaleceń pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Powyższe zawiadomienie należy złożyć na piśmie w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego na adres:

Mariusz Pasek
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia
Świętokrzyski Urząd Wojewódzki
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Józef Bryk

(zarządzający kontrolę)

Do wiadomości:

1. Starostwo Powiatowe w Starachowicach.
2. Samorząd Województwa Świętokrzyskiego.
3. PFRON Warszawa.

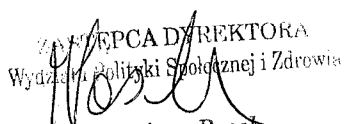

KIEROWNIK
Oddziału ds. Rynku Pracy

Agnieszka Janecka

ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

Mariusz Pasek

